

Trouw exclusief | Aanmelden | zoek op Trouw

deVerdieping Trouw

Home Nieuws Opinie Groen **Religie & filosofie** Schrijf Video Foto

Webshop

Banen

DOSSIER

Filosofie

Stefan Groothuis: 'Regel 1? De vrije wil bestaat niet'

Nando Boers – 20/12/15, 19:49

© Merlijn Doornik. Stefan Groothuis: 'Het liefst heb ik een net gedweide ijsvloer waar andere schaatsers van afblijven. Maar in feite moet je je niets van het ijs aantrekken.'

LEVENSSLESSEN Schaatsster Stefan Groothuis (34) won in 2014 goud op de Winterspelen van Sotsji. Daarvoor kampte hij met zware depressies. "Ik schreef mijn leefregels in een boekje. Regel 20: twijfel aan alles."

Les 1: Geniet oprecht van je sport
"Ik heb weer plezier in schaatsen.

Na zeven seizoenen vertrok ik bij de ploeg van Jac Orië. Het werd voorspelbaar. Ik was niet meer fris, de klad kwam erin en ik zag het unieke niet meer van de trainingen. Het werd te gewoon. Dat is inherent aan zo lang op dezelfde werkplek zitten. Ik denk dat ik nog een grote prijs kan winnen, maar ik wil graag gezegd hebben dat ik mijn beste prestaties heb geleverd met Jac Orië en dat de kans dat ik dat bij deze ploeg van Gerard van Velde nog eens zal overtreffen nihil is.

Het gevoel waarvoor ik ooit met topsport ben begonnen is terug. Misschien ga ik wel door tot de Winterspelen van 2018

Na mijn vertrek heb ik Jac bijna niet meer gesproken. Zit je niet bij hem in de ploeg, dan is het klaar. Niet dat hij een hekel aan mij heeft, maar hij richt zich op zijn ploeg en dat is het. Jac en ik hebben respect voor elkaar, maar gezellig een kop koffie drinken doen we niet meer.

Ik had ooit het idee een seizoen na de Winterspelen van Sotsji te stoppen, maar nu is de kans toch aanwezig dat ik langer doorga. Het gevoel waarvoor ik ooit met topsport ben begonnen is terug. Misschien ga ik wel door tot de Winterspelen van 2018.

Ik heb de rust omdat ik grote prijzen heb gewonnen; olympisch goud, wereldkampioen sprint. Daardoor is plezier belangrijker geworden. Ik mag er van mezelf nu meer dan ooit van genieten. Ik kan nog steeds twee uur 'over de emmer zijn' van een slechte race, maar vroeger kon dat dagen duren, was ik letterlijk ziek. Ik haalde mezelf daarmee naar beneden. Frustratie over het uitblijven van prestaties was een van de aanjagers van de depressies waar ik mee te maken kreeg."

Les 2: Bepaalde dingen lopen gewoon zo

"Ik vind het een klein wonder dat ik die gouden medaille in Sotsji heb gewonnen. Aan de andere kant: het verbaasde mij ook dat ik toen door de buitenwacht niet als kanshebber werd gezien. Zelf ging ik naar de Winterspelen met het idee dat

DOSSIER

Filosofie

Lees het volledige dossier »

Levenslessen pianobroers: 'Blijf altijd bescheiden' - 13/12/15

Tjitske Jansen: 'Ik voel me een gelukkige uitzondering' - 06/12/15

Sunny Bergman: 'Reageer op haat met beleefdheid' - 28/11/15

Nuttige links

[Desiderius Erasmus](#)

Meer over

[Filosofie](#) | [Wintersport](#) | [Schaatsen](#)

We voelen wel dankbaarheid, maar kunnen er niet in geloven

Tjitske Jansen: 'Ik voel me een gelukkige uitzondering'

Baruch Spinoza is helemaal hip

Waarom zou trouwe liefde het einddoel moeten zijn?

DE LEUKSTE KADO'S VOOR DE FEESTDAGEN

Be!Company
maakt het makkelijk

EINDEJAARSACTIE

**57%
KORTING**

Profiteer nu »

geldig t/m 31 december

Polderpeil

Ik heb liever een monogame relatie dan meerdere geliefden

Ja, echte liefde kan alleen bestaan in een monogame relatie
1738 (64%)

Ik ben gelukkig met mijn partner, maar wil best een bijslaapje
300 (11%)

Je kunt prima van meerdere mensen tegelijk houden
682 (25%)

Totaal **2720**

Lees ook: [Waarom zou trouwe liefde het einddoel moeten zijn?](#) - 19/11/15

Puzzel mee op Trouw

ik een van de favorieten was. Desondanks overkomt je zoiets. Je kunt minder sturen dan mensen denken.

Ik heb niet veel met 'the American dream' - het idee dat alles kan, als je je best maar doet. Bepaalde zaken in het leven lopen gewoon zo. Je kunt de zaken wel zó regelen dat de kans maximaal is dat iets lukt. Maar dan nog. Ik had net zo goed in de laatste bocht 'een dikke slipper' kunnen maken en dan was ik in Sotsji als zevende geëindigd. Ik voelde niet dat het 'zo moest zijn', dat ik zou winnen omdat ik ooit tegenslag heb gehad. Voor een deel had ik gewoon geluk. Is het goed? Geniet ervan. Gaat het mis? Relatieveer."

© Merlijn Doornierik.

Les 3: Zorg dat je er bent voor iemand

"Relativeren helpt niet altijd. We zeggen vaak tegen mensen met psychische problemen dat ze juist moeten relativeren. Dat is geen functionele boodschap. Relativeren helpt wel, maar je moet het wel kunnen. Dat is niet gemakkelijk. Zo'n advies kan ook een lege huls zijn en mensen de verkeerde kant op helpen omdat ze denken dat ze nóg meer fout doen. Je moet heel genuanceerd omgaan met mensen met depressieve klachten. Je ziet aan de buitenkant niet hoe erg het is met iemand. Wees voorzichtig met advies. Zorg vooral dat je er bent voor iemand. Spreek je niet al te scherp uit."

Les 4: Durf emoties toe te laten

"Nadat ik die depressie had gehad, begon ik me te interesseren in natuurwetenschappen. Ik werd er rustig van, het werkte voor mij in die periode als een beschermingsmechanisme. Ik probeerde de hele wereld heel feitelijk te bekijken. Laatst las ik een artikel dat voor mij een beetje verklaarde waarom ik daar toen behoefte aan had. Het ging over emoties en dat mensen die het beste met heftige persoonlijke gebeurtenissen omgaan eerst toegeven aan hun emoties - even janken of kwaad worden. Daarna, als je wat rustiger bent, ga je reconstrueren, analyseren hoe je ermee om had kunnen gaan. Dat moet je niet doen als je emoties het hevigst zijn.

Mijn primaire reactie is juist vaak: me aan iets vastklampen waar ik weinig invloed op heb. Na die depressie dacht ik dat ik vooral aan de rationele kant moest gaan zitten, dan zou ik nooit meer last hebben van emoties. Ik ben nog steeds een voorstander van rationaliteit, maar als je geen emoties toelaat, mis je wel een groot deel van het leven. Durf dus die emoties toe te laten, durf erin op te gaan en ga op een rustiger moment bekijken hoe je wereld erbij staat. Dat is het leven: laveren tussen rationaliteit en emotie."

Les 5: Doorleef je depressie

"Het beste is te berusten als je in een depressie zit. Hier heb je natuurlijk geen fuck aan als je erin zit, want dan wil je maar één ding en dat is het zo snel mogelijk oplossen. Maar je moet het helaas ondergaan. Er is geen kant-en-klare oplossing. Je kunt niet werken aan het oplossen van een depressie.

Het is een gevaarlijk punt dat ik nu maak - er zijn aanwijzingen voor en ik kan geen wetenschappelijke studies aanhalen - maar ik geloof dat een depressie helaas iets is wat je moet doorleven. Dat is natuurlijk niet wat je wilt horen als je er middenin zit. Een depressie is voor een deel een signaal dat er zaken niet goed zitten in je leven; dat je er verkeerd mee omgaat. Daar is depressie een symptoom van.

vandaag

- 19:49 [Stefan Groothuis: 'Regel 1? De vrije wil ...](#)
- 12:13 [Een raar soort vanzelfsprekendheid](#)
- 21:55 [Politieke vernieuwing komt nu van rechts](#)
- 22:00 [We voelen wel dankbaarheid, maar kunnen er niet ...](#)
- 10:30 [Levenslessen pianobroers: 'Blijf altijd bescheiden'](#)
- 16:56 ['Filantropie van Zuckerberg helpt de irritant ...](#)
- 11:49 [Het Rijksmuseum waakt niet over de Nederlandse ...](#)
- 21:03 [Europa is alleen goed wanneer het concreet wordt](#)
- 14:00 [Tjitske Jansen: 'Ik voel me een gelukkige ...](#)
- 21:11 [Terrorist zijn is ook een groot spannend avontuur](#)
- 19:16 [Iedere samenleving heeft een gedeeld repertoire ...](#)
- 14:56 [Baruch Spinoza is helemaal hip](#)
- 13:43 ['Imagine' is de samenvatting van ons diepste ...](#)

[Volledig overzicht](#)

5 meest gelezen

1. [Amos Oz: 'Mijn ouders zijn Europa uitgeschopt, gelukkig maar'](#)
2. [Zij wil binnendringen op het kerstgala van mijn school](#)
3. [Stefan Groothuis: 'Regel 1? De vrije wil bestaat niet'](#)
4. [Denemarken wil kostbaarheden van vluchtelingen in beslag nemen](#)
5. [Het 'nieuwe Spanje' is niet te negeren](#)

Ontdek Trouw nu 2 weken gratis

Trouw

[Check vacatures](#)

intermediair
op elk • in je carrière

© ANP. Stefan Groothuis in actie op de 1000 meter tijdens het wereldkampioenschap afstanden in Thialf.

Daarnaast is er die biochemische oorzaak. Hoe jij met de dingen van het leven omgaat is van invloed op jouw biochemie. Dat kun je wel sturen met medicatie, maar je kunt daarmee ook voorbijgaan aan de onderliggende oorzaken. Misschien is medicatie voor mensen die er nog langer en heftiger in zaten dan ik te rechtvaardigen. Ik heb geen antidepressiva gehad, alleen valium toen het heel erg was. Ik moet zeggen dat ik alles had genomen wat ze me ook maar hadden aangeboden. Je pakt alles aan om eruit te komen. Laat ik hierover heel duidelijk zijn: ik ben absoluut niet tegen antidepressiva, maar enige terughoudendheid kan volgens mij geen kwaad.

De belangrijkste les van mijn sportloopbaan is te genieten van de schaatsbeweging. Ik kan dat gevoel nu oproepen

Ik las laatst - en daar schrok ik van - dat 90 procent van de antidepressiva door huisartsen wordt voorgeschreven en dus niet door gespecialiseerde psychiaters. Ik wist niet dat de aantallen zó groot waren."

Les 6: Doe iets voor een ander

"Al vrij snel nadat ik in januari van 2013 in het sportmagazine van 'NUsport' voor het eerst over mijn depressie vertelde, voelde ik allergische neigingen van mensen die zeiden: 'Nu is het wel genoeg. Jij hebt je verhaal nu wel gedaan.' Ze zeiden het niet zo direct, maar ik voelde dat ze dachten: daar heb je hem weer. Maar ik vind het belangrijk. Ik denk dat ik er iets zinnigs over te zeggen heb. Het taboe moet kleiner worden. En een van de belangrijkste dingen die ik heb geleerd is dat iets voor anderen doen mij veel voldoening schenkt."

Les 7: Geniet van de schaatsbeweging

"De belangrijkste les van mijn sportloopbaan is te genieten van de schaatsbeweging. Ik kan dat gevoel nu oproepen. Het is een supermooi gevoel. Die beweging is uniek. Door nagenoeg zijwaarts af te zetten op bevroren water, kun je zestig kilometer per uur gaan. Dat is uniek. Het voelt heel mooi, om al dat vermogen en al die kracht daarin kwijt te kunnen. Als ik schaats, ben ik altijd bezig met de beweging. Aanpassing van mijn houding, constant."

Les 8: Heb vrede met het ijs

"Het liefst heb ik een net gedweilde ijsvloer waar andere schaatsers van afblijven. Maar in feite moet je je niets van het ijs aantrekken. Ik ben soms sceptisch over schaatsers die meteen het ijs kunnen duiden. Zeggen ze dat het ijs goed of slecht is. Ik denk dan weleens: je functioneert zelf misschien juist beter of slechter. Die wisselwerking mist bij zulke analyses nog weleens. Het kan ook dat je op klote-ijs moet rijden, uitgetrapt ijs in de twaalfde rit. Je moet op elk ijs uit de voeten kunnen. Je moet er vrede mee hebben hoe het er bij ligt."

In een een achtbaan stappen is soms goed voor je. Ik zie mensen altijd opleven als ze iets engs doen

Les 9: Stap eens in een achtbaan

"Het zou voor mensen goed zijn om wat meer te léven. In een een achtbaan stappen is soms goed voor je. Ik zie mensen altijd opleven als ze iets engs doen. Ik heb zoiets een keer gedaan in Zuid-Duitsland, van een vijftien meter hoge rotswand naar beneden gesprongen, in een meertje. We waren op trainingskamp en mijn toenmalige ploeggenoot Douwe de Vries had iets moois ontdekt het jaar ervoor. We moesten steil omhoog klimmen via een brokkelige rotswand. Bijna kaarsrecht omhoog. Je zou kraken als een eitje op de rivierbeding eronder als je weg zou glijden; einde oefening. Kjeld Nuis en Mark Tuitert zagen het eerst niet zitten.

Ik wil dan meteen als eerste springen als ik boven ben. Over mijn lijk dat een andere teamgenoot wel gaat en ik niet zou durven. Zo stompinnig ben ik dan wel. Ik kan ik het niet laten. Ik zou het nu nooit meer doen. Maar het geeft je wel het gevoel dat je leeft."

Les 10: Schrijf je eigen leefregels

"Ik heb veel houvast aan mijn twintig persoonlijke leefregels, die ik in een boekje heb opgeschreven. Ik ken ze uit mijn hoofd. Eén luidt: verwonder je over je eigen fenomenale ervaringen, zoals jij ze beleeft. Dus zoals ze aan je worden gepresenteerd.

En: verwonder je ook over jouw manier, hoe jij op het leven reageert. Geniet dus van jezelf. In die depressieve periode begon ik deze regels te noteren. Als ik een keer niet lekker ga - en ik bijt me weer ergens in vast of ik sla aan het piekeren - dan lees ik die twintig regels. Een andere luidt: altruïsme geeft het meeste voldoening. Regel 1? De vrije wil bestaat niet. Regel 20: twijfel aan alles."

Stefan Groothuis

Stefan Groothuis (23 november 1981) debuteert in 2001 bij de senioren en heeft deelgenomen aan drie Olympische Spelen: 2006 (Turijn), 2010 (Vancouver) en 2014 (Sotsji).

Het jaar 2012 is in sportief opzicht zijn topjaar: in Calgary wint hij het WK sprint, een paar weken later gevolgd door een eerste plaats op de 1000 meter bij de mondiale afstandskampioenschappen. In 2014 wint Groothuis bij de Olympische Spelen in Rusland op de 1000 meter de gouden medaille.

In zijn loopbaan won Groothuis zes keer het NK sprint (2006 en tussen 2009 en 2013). In januari 2013 vertelt hij voor het eerst in het openbaar over zijn depressies. Sinds twee jaar is hij ambassadeur van de Depressie Vereniging.

Stefan Groothuis is getrouwd en vader van twee kinderen.

[Volg Trouw op Facebook](#)

[Volg Trouw op Twitter](#)

[Meer bookmarks](#)

Vind ik leuk

192

Plaats een reactie!

Deel jouw mening met de andere bezoekers

[Meld je aan](#) of [registreer je](#) om een reactie te plaatsen!

27 reacties

1 van 2 volgende

Perdieping

Nico, stel 'je' (cultuur) wordt 1000'den jaren geïndoctrineerd met vriendschap voor je eigen volk (eigen volk eerst) en antisemitisme. Gaat dat over vrijheid? Wanneer valt vriendschap en liefde onder vrijheid en wanneer niet? Gaat de 'liefde' tussen man en vrouw (hetero) of tussen hetzelfde geslacht (homo) over vrijheid of over hormonen en genen? Roepoeterend verwijzen naar de grote idealen heeft met discussie en argumenteren niets te maken.

Beledigend? [Ongepast? Meld het ons.](#)

21/12/15 07:54

Nico

Ik ken iemand in mijn omgeving die van mening is dat toeval niet bestaat. Ik ken deze persoon als iemand die op elk moment verdomd goed weet wat hij wil - hij grijpt iedere mogelijkheid aan om een situatie naar zijn wens te veranderen. Ik weet dat er een godsbeeld achter zit, en ik ben me bewust van de rol die toeval speelt binnen de evolutietheorie. Toch vind ik dat acceptabel. Maar zeggen dat de vrije wil niet bestaat? Dan heb je nauwelijks over de implicaties daarvan nagedacht...

Beledigend? [Ongepast? Meld het ons.](#)

21/12/15 07:31

Nico

@ Mr.Spock: Waarom zou je willen hebben over "enige vrije beschikking" als je het ook kan hebben over "enige vrije wil"? Met alle respect, maar dat staat er niet. Misschien heeft Stefan het zo bedoelt - maar het staat daar niet. Stefan heeft de juiste keuzes gemaakt, daar mag hij verantwoordelijkheid voor nemen en trots op zijn - zijn regel 1 is verder totale nonsens. Die zou betekenen dat hij als persoon, als mens niet bestaat. Denk nog eens na over de implicaties van geen-vrije-wil.

Beledigend? [Ongepast? Meld het ons.](#)

21/12/15 07:23

Heilige Geest

Mr. Spock, vrijheid wordt alleen gerealiseerd door onvrijheid te accepteren! Dus Luther had de onvrijheid van de Joden moeten accepteren om hun culturele bagage van 3000 jaren overboord te gooien. Dat is ook de fout die Wilders maakt, hij heeft een misplaatse idee van vrijheid en dus ook ....., integratie! Kiest een islamitische Syriër in vrijheid voor erwtensoep, haring en jonge jenever? Of 'kiest' hij in onvrijheid, een paradox, om geen alcohol te drinken en moslim te blijven?

Beledigend? [Ongepast? Meld het ons.](#)

21/12/15 07:08

Johannes Scottus Eriugena

Vrijheid is geen gegeven maar een POTENTIE! In die zin heeft Perdieping gelijk, vrijheid is iets dat in overgave 'verworven' moet worden. In die zin heeft Stefan Groothuis gelijk, depressie is niet iets dat je door vrije wil overwint maar in NEDERigheid ondergaat en accepteert (de mens is klein) waarna je kan stellen dat je depressie overwonnen hebt in deemoed hebt 'overwonnen'. Die therapie heet mindfulness, vrijheid in deemoed en acceptatie, niet door religieuze arrogantie!

Beledigend? [Ongepast? Meld het ons.](#)

21/12/15 06:46

Gert Hilversum

Mijnheer, Als U Uw vrije wil wil afschaffen, hoeft U mij geen adviezen te geven hoe met Uw onvrijheden om te gaan. Ik voel me vrij als mensensoort.

Beledigend? [Ongepast? Meld het ons.](#)

21/12/15 06:44

Perdieping

Nico, hersenexperimenten mbv een fMR laten een tijdsverschil zien tussen het arriveren van de prikkel in de hersenen en de 'wil' tot handelen. Dat is een feit die jij niet kan negeren. Jij mag in vrijheid GELOVEN, maar dan zal jij dit soort feiten moeten oppakken en niet je hoofd in het zand ervoor steken. Homotherapie door de christelijke organisatie Exodus was gebaseerd op 'vrijheid' (als u WILT), succespercentage 0,0000002%. Na excuses aan homo's opgegeven :-)

Beledigend? Ongepast? [Meld het ons.](#) 21/12/15 06:29

Bukovic

Geweldig, een sportman die verder denkt als de gemiddelde voetballer die niet verder komt als een platbodem. Iemand die durft te beweren dat de vrije wil niet bestaat, is uit het goede hout gesneden.

Beledigend? Ongepast? [Meld het ons.](#) 21/12/15 03:39

Blanco

Probeer maar eens stapelverliefd te worden op de leukste vrouw die je kent. Dan beseft je dat vrije wil niet echt bestaat.

Beledigend? Ongepast? [Meld het ons.](#) 21/12/15 01:22

TeVoet

En wat zou ik graag willen dat er een of meer bekende sporters of andere BN-ers zich ambassadeur van de Niet-Vrije-Wil zouden kunnen tonen, zodat er meer gewicht in dat schaalte komt zodat we misschien minder last krijgen van al die politici, kiezers, bazen, critici en noem-maar-op die nog altijd denken dat mensen "er iets aan kunnen doen".

Beledigend? Ongepast? [Meld het ons.](#) 21/12/15 01:12

TeVoet

Eindelijk een sporter met een sterk verhaal. Dankjewel Stefan! Geen gekkek over dat het allemaal jouw verdienste is en die van de coach blablabla en dat je in bocht 4 dacht dat je zus en zo. Of die voetballers en hun coaches.... Ik dacht dat die bal over ging en daarom dacht ik blablabla. Het leven gaat gewoon, een mens heeft nul vrije wil en kan daarom in feite niks anders zeggen dan: Tja, het ging wel lekker. Of niet natuurlijk :)

Beledigend? Ongepast? [Meld het ons.](#) 21/12/15 01:09

Ninel

Zelfs de 'ik' is feitelijk een illusie. Datgene, wat het meest met de 'ik' overeenkomt zijn begrippen als; de ziel, het zelf, de wil... Mijns inziens zijn we als een ui. Die kun je ook helemaal afpellen zonder een kern te vinden. Na de laatste 'blaadjes' rest er niets. Zo is het ook met de ziel. Die kern van ons, die is er helemaal niet. Net zo min als bij de ui. Dat is een illusie. De som der delen maakt de ui tot ui. En zo is dat bij ons ook. Om diezelfde reden is er ook geen vrije wil...

Beledigend? Ongepast? [Meld het ons.](#) 21/12/15 00:26

dolf

vrije wil word vaak door andere mensen ,die je niet willen laten lukken ,of uit geld jacht,tegen gewerkt.daarmee is het niet een feit dat het willen [vrije wil] niet bestaat.de maatschappij wil vaak niet dat we vrij zijn en dringt hun wil aan je op .ook vrije wil ,of "het hoort zo".daar gaan de meesten aan kapot."het hoort zo" terwijl niemand me ooit heeft kunnen vertellen WAAROM het dan wel zo hoort.daar blijft men het antwoord op schuldig .men zegt slechts "omdat het zo hoort" .te idioot.

Beledigend? Ongepast? [Meld het ons.](#) 21/12/15 00:12

tedmont

Met 'vrije wil' wordt niet bedoeld dat je iets onzinnigs en onmogelijks bedenkt en dan concludeert dat je het niet roeien kan. Die kant op leeft de waanzin en die kant kun je opgaan--wat velen dan ook grif doen. . Met vrije wil bedoel je dat het in principe aan iedereen 'gegeven' is om zich waarlijk bewust te zijn van het bestaan--en daar gestalte aan weet te geven. Heel moeilijk, maar niet onmogelijk.

Beledigend? Ongepast? [Meld het ons.](#) 20/12/15 23:16

Chrysanthemum

In onze hersenen vinden er denkprocessen plaats, maar de denker van gedachten is in de hersenen niet gevonden, middels de taal verzinnen we deze er zelf bij en daarmee dus het ik. Aan de kapstok van het denken kunnen middels de taal diverse concepten over de te ervaren fenomenen in ons bewustzijn opgehangen worden maar perceptuele en conceptuele werkelijkheid lopen nooit 1 op 1 Zoek het ik en je vindt niets behalve een verhaaltje. Concept verantwoordelijkheid staat interessant in een verhaaltje.

Beledigend? Ongepast? [Meld het ons.](#) 20/12/15 23:16

Mr.Spock

@Nico Er zijn oneindig veel meer dingen die mensen niet kunnen dan ze wel kunnen, hoe hard ze ook zouden willen. U kunt bijvoorbeeld niet willen sterven, nooit ziek zijn, vliegen als een vogel of naar de andere kant van het heelal willen reizen, enzovoort maar dat kan niet. U ziet, de mens heeft echt geen vrije wil. Ja, binnen al die beperkingen hebt u wellicht enige vrije beschikking, maar is dat vrije wil? Wellicht beschikt Stefan over meer wijsheid dan u.

Beledigend? Ongepast? [Meld het ons.](#) 20/12/15 22:42

Nico

@ Perdiepings: Je hebt helemaal gelijk. Liefde, schoonheid, vriendschap, dankbaarheid, genade, vergeving - allemaal onzinnige termen. Ik beschouw mezelf ook als wetenschappelijk georiënteerde atheïst. Toch zou ik denken dat een wereld waarin zulke begrippen niet bestaan, eigenlijk niet leefbaar is. En als ik erover nadenk, vermoed ik ook dat hier sprake is van een denkfout, die onder het begrip "reductionisme" bekend staat. Met wetenschap heeft het eigenlijk helemaal niets van doen.

Beledigend? Ongepast? [Meld het ons.](#) 20/12/15 22:29

titus2

In principe ben ik het met Stefan eens, dat je een depressie moet overwinnen.

Anti-depressiva zijn vaak ook erger dan de kwaal. . . Ik vind het alleen jammer dat Stefan verder niet op zijn stelling ingaat, dat we geen vrije wil hebben. Waar baseert hij dat op? Ik heb het artikel twee keer gelezen en het niet kunnen vinden.

Beledigend? Ongepast? [Meld het ons.](#) 20/12/15 22:24

anders-om

Twijfel aan alles. Stefan waarom zou je moeten twijfelen aan alles. Als je aan je eigen moet twijfelen ook aan je zelf? Ik mag van mij zelf meer dan ooit van genieten. Ik heb mijn twijfels het lijkt wel of je een robot bent . Je moet blijkbaar nog steeds topsport bedrijven van jezelf.

Beledigend? Ongepast? [Meld het ons.](#) 20/12/15 22:21

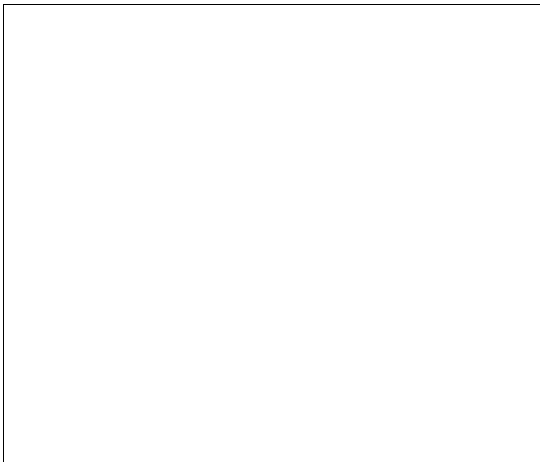
titus2

@Perdieping. De wetenschap laat de gedachte aan de vrije wil los? Dat kan zijn, maar diezelfde wetenschap overtuigt mij er juist van dat we wel een vrije wil hebben, alleen zit die soms een laag dieper. De wetenschap ontdekt feiten, prima. Die accepteer ik. Maar dan trekt de wetenschap conclusies op grond van dat feit, waar ik andere conclusies trek. Met de feiten ben ik het eens, met de conclusies niet. In de feiten zie ik mijn gelijk.

Beledigend? Ongepast? [Meld het ons.](#) 20/12/15 22:18

27 reacties

1 van 2 volgende

Advertentie

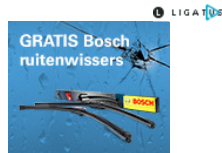
De Kia Sportage X-treme
De X-treme DynamicLine nu v.a. € 27.495,- incl. decembervoordeel. Totaal voordeel tot € 4.300,-

Vier kerst in Thüringen
Ervaar de sprookjesachtige sfeer van de kerstmarkten in Erfurt of Weimar. Lees meer.

Zieke medewerker?
Wat mag u doen als hij aangepast werk weigert? Test in 3 minuten uw kennis over verzuim.

Autoruitschade?
Carglass® is er om u te helpen. Maak nu snel online een afspraak.

Filosofie »

[alle artikelen](#)

20/12/15 19:49

Stefan Groothuis: 'Regel 1? De vrije wil bestaat niet'

LEVENSLIJSSEN Schaatsster Stefan Groothuis (34) won in 2014 goud op de Winterspelen van Sotsji. ...

17/12/15 12:13

Een raar soort vanzelfsprekendheid

De klap van botsende auto's klinkt in het echt net als in de film. Eerder dof dan ...

15/12/15 21:55

Politieke vernieuwing komt nu van rechts

COLUMN Er klonk in de meeste media een zucht van verlichting toen bleek dat het Front ...

13/12/15 22:00

We voelen wel dankbaarheid, maar kunnen er niet in geloven

ESSAY Een gevoel van dankbaarheid laat zich soms slecht onderdrukken, terwijl je eigenlijk ...

13/12/15 10:30

Levenslessen pianobroers: 'Blijf altijd bescheiden'

Ze zijn getalenteerd en werken hard, maar dan nog weet je het nooit, zeggen de ...

11/12/15 16:56

'Filantropie van Zuckerberg helpt de irritant zielige Amerikaan niet'

COLUMN Er is iets vreemds aan de hand met het sterftecijfer in de Verenigde Staten. Althans, ...

10/12/15 11:49

Het Rijksmuseum waakt niet over de Nederlandse taalschatten

COLUMN Donald Duck behoedt vergeetwoorden, zo meldde Trouw vandaag. Woorden als 'lariekoek' ...

06/12/15 21:03

Europa is alleen goed wanneer het concreet wordt

COLUMN In rijke naties zijn kankermedicijnen over het algemeen duurder dan in armere, zo ...

06/12/15 14:00

Tjitske Jansen: 'Ik voel me een gelukkige uitzondering'

LEVENSSLESSEN Ze trok naar Schotland om voor de 92-jarige Harry te zorgen. Maar, ontdekte ...

05/12/15 21:11

Terrorist zijn is ook een groot spannend avontuur

"Bijna," vertelde mij ooit iemand die mij zeer na staat, "was ook ik in een ...

VOLG TROUW.NL

Nieuwsbrief

RSS (wat is RSS?)

Facebook

Twitter

Google +

TROUW.NL OP MOBIEL

Mobiele website

Trouw.nl op de iPhone

TROUW DE VERDIEPING

Digitale krant

De krant op de iPhone

De krant op de iPad

Over Trouw

Auteursrecht

SERVICE

Abonneren

Abonnement wijzigen

Bezorgklachten

Archief

CONTACT

Veelgestelde vragen

Contactgegevens

Adverteren

Vacatures

© 2015 - Alle rechten voorbehouden.
Lees de gebruiksvoorwaarden.